

§u 83 tr. zák. Skutková podstata zločinu rušení míru domovního, jímž byl stěžovatel uznán vinným, předpokládá dle §u 83 tr. zák. mezi jiným, že do cizího domu nebo příbytku vrthl buď jednotlivý pachatel se zbraní nebo vtrhlo několik sebraných lidí, třeba neozbrojených. Jen druhá eventualita přichází v tomto případě v úvahu. O několika sebraných lidech lze však mluvit jen tehdy, jsou-li tu alespoň pachatelé tři, jednající s úmyslem (vědomím) §u 83 tr. zák. Neboť jen za předpokladu, že činnost každé z několika osob zároveň činných nese se za protizákonným účelem u vědomí jeho bezprávnosti, může ten který pachatel počítati s tím, že mu budou ostatní nápomocni v bezprávném jeho jednání; jen za tohoto předpokladu utvrzuje každého jednotlivce přítomnost a spolučinnost ostatních ve zločinném jeho úmyslu, jakož i v jeho provádění; jen za tohoto předpokladu je zde onen vyšší stupeň nebezpečí pro mír domovní, jenž je příčinou zločinné povahy vtrhnutí do cizího domu (příbytku) a jež zákon vytkl požadavkem buď ozbrojenosti jednotlivého pachatele nebo většího počtu neozbrojených pachatelů. Nálezací soud uznává však jediného stěžovatele vinným zločinem §u 83 tr. zák. a to patrně jako původce vtrhnutí. Spoluobžalované Š-a, L-a a K-a, zjednané stěžovatelem dle rozhodovacích důvodů prvního soudu k svépomocnému vystěhování manželů B-ových, sprostňuje nálezací soud z obžaloby pro týž zločin z důvodu, že nemohli tušiti, že konají něco nezákonného, nevědouce, za jakým účelem se vystěhování děje, a jaký je poměr mezi stěžovatelem a B-em, tedy z důvodu nedostaku zlého úmyslu §u 83 tr. zák. Se zlým úmyslem i vědomím bezprávnosti jednal tudíž dle zjištění nálezacího soudu jediný stěžovatel. Není tu skutkové známky několika sebraných lidí a skutková podstata zločinu §u 83 tr. zák. není zjištěným dějem naplněna. Odsuzující výrok prvního soudu spočívá na nesprávném použití zákona a je zmatečným dle č. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. K této zmatečnosti bylo podle §u 290 tr. ř. přihlížeti z moci úřední, a jelikož ani skutková zjištění nálezacího soudu, ani skutkový podklad obžaloby nepoukazují k jinému trestnému činu, jež je stíhati z povinnosti úřadu, uznati, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 1354.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.)

Úřední (přejímací) ceny obilí. Jest je v zásadě vzíti za základ i při výměně obilí za uhlí.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1923, Kr II 494/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 23. května 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 7 (1.) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že nálezací soud neprávem vzal úředně stanovené ceny obilí za podklad posouzení otázky,

zda jsou zřejmě přemrštěnými jednak úplata, kterou požadoval stěžovatel v obilí za smněné uhlí, jednak ceny, které požadoval za prodané jím obilí; správně měl prý soud přihlížeti v onom směru k tomu, že výrobní náklady zemědělců, kteří směňovali obilí za uhlí, byly patrně nižší, než úředně stanovené ceny, a v druhém směru měl prý soud přihlížeti k tomu, že výrobní náklady zemědělců, kteří dali stěžovateli obilí jako odměnu za mláčení, byly mnohem vyšší, než úředně stanovené ceny; neboť obilí, jež mu zemědělci dali, bylo prý přiměřenou odměnou za náklady provozu mlátičky jen tehdy, bylo-li hodnotěno dle cen, obvyklých na podzim 1920, které však byly mnohem vyšší, než ceny přejímací, což vše prý bylo důležité i pro zjištění subjektivní stránky trestného jednání dle tvrzení obhájce při roku. K vývodům těmto nelze přisvědčiti. Dlužno předem vytknouti, že tvrzení stížnosti, že v roce 1921 byly požadovány a povoleny mnohem vyšší ceny za obilí, na př. prý za 1 q žita 350 Kč — není — alespoň pro státní výkup obilí správným. Vládní nařízení z 30. srpna 1921 čis. 224 s b. z. a n. stanovilo pro sklizeň roku 1921 přejímací ceny 190 Kč za 100 kg pšenice nebo žita a 185 Kč za 100 kg ječmene, tedy ceny po případě jen o 5 Kč při 100 kg vyšší, než byl součet přejímacích cen a rychlostních příplatků — po 50 Kč — za 100 kg do 31. srpna 1920, jež stanoveny pro sklizeň roku 1920 vládním nařízením z 25. června 1920 čis. 404 s b. z. a n. Tyto ceny přejímací byly stanoveny po slyšení odborných znalců, kteří v předpokladech posudku o cenách přihlíželi k povšechné výši výrobních nákladů zemědělců a k přiměřenému zisku výrobců. Od zásady, že ceny, takto stanovené, jsou spolehlivým a spravedlivým výrazem nákladů a zisků výrobce, tedy výrazem ceny přiměřené po rozumu zákona, možno a dlužno odchyliť se pouze za předpokladů, že ten neb onen zemědělec měl při své sklizni nižší nebo vyšší, než obyčejné, povšechné náklady výrobní. Poukazy k takovému předpokladu nevyšly v tomto případě při hlavním přelíčení na jevo. Žádný ze zemědělců, kteří vyměňovali se stěžovatelem obilí za uhlí, nezmínil se ani slovem o tom, že měl nižší, a žádný ze zemědělců, kteří stěžovateli platili za výmlat obilím, nezmínil se ani slovem o tom, že měl vyšší, než obyčejné, povšechné náklady výrobní. Též jinak nebylo poukazováno ani k té, ani k oné okolnosti. Stěžovatel sám v průvodním návrhu — kde oceňuje obilí, vyměňované za uhlí — patrně dle přejímacích cen, stupňovaných o rychlostní příplatky po 40 Kč za 100 kg, tvrdil ovšem, že náklady provozu mlátičky byly vyšší, než peníz, který vypadal na obilí, dané odměnou za mláčení dle nejvyšších cen. Při hlavním přelíčení však stěžovatel této obhajoby neopakoval a ani jinak neuplatňoval, že ceny obilí jsou nižší nebo vyšší, než přiměřené ceny obilnin; ba udal přímo, že si (v roce 1919) dal částečně na místě obilí, které mu příslušelo jako odměna za výmlat, vyplatiti cenu maximální. Při nedostatku poukazů, že výrobní náklady, pokud se týče přiměřená cena toho neb onoho množství obilí, o které jde, byly nižší nebo vyšší, než povšechné náklady výrobní, po případě úředně stanovené ceny přejímací, nelze shledati právně pochybeným stanovisko nalézacího soudu, že při posuzování otázky, zda požadoval stěžovatel zřejmě přemrštěnou úplatu v obilí za uhlí a zřejmě přemrštěné ceny za obilí, jest vycházeti z cen, které byly v době, o kterou jde, za obilí placeny státním obil-

ním ústavem. Toto stanovisko je tím méně na úkor stěžovatele, když ceny, které nalézací soud vzal takto za podklad, jsou součtem přejímacích cen a rychlostních příplatků (viz vládní nařízení z 25. června 1920 č. 404 s b. z. a n.), tudíž výrobních nákladů a odměn za urychlení dodávek, a není správným povšechné tvrzení stížnosti, že obilí, stěžovatelem prodávané, bylo mu dáno jako odměna za výmlat. Naopak pocházelo, jak stěžovatel sám udal, 100 kg pšenice, které prodal B-ovi za 245 Kč, z pšenice, kterou vyměnil za uhlí, a která ho — vzhledem k nabývacím nákladům 33 Kč 80 h za 1 q uhlí, — stála po 113 Kč a 169 Kč a 110 Kč 72 h za 100 kg. O ječmenném šrotu pak, stěžovatelem po 230 Kč nebo 235 Kč a 250 Kč za 1 q prodávaném, zjišťuje rozsudek dle zodpovídání se stěžovatelova a výpovědi svědka V-a, že ječmen pocházel z rozprášku, který si stěžovatel, obcházející zákaz Šu 17 nařízení z 22. září 1920 č. 555 s b. z. a n. přivlastnil neprávem, jsa beztak za šrotování odměňován 12 Kč za 1 q, kterážto odměna převyšuje odměnu tamtéž stanovenou. — Tím padá i výtká, učiněná při veřejném roku, jež by jinak byla i opožděná, neboť, brojící proti zjištění trestného činu po subjektivní stránce, byla by musila býti obsažena již v písemném provedení zmateční stížnosti.

Čís. 1355.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ani od příslušníků cizího státu, zde se zdržujících, nelze požadovati přemrštěnou cenu za předměty potřeby. Lhostejno, že kupitel považoval požadovanou cenu za nízkou.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1923, Kr I 560/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 16. března 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem dle Šu 7 (1.) téhož zákona.

Důvody:

Zmateční stížnost opírá se pouze o důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Dovojuje, že lichevní zákon nechrání při nabývání předmětů potřeby cizozemce a cizozemské podniky, jichž prostředky plynou výlučně z ciziny, byť i jejich sídlo bylo na území Čs. republiky. Ohled na domácí spotřebitele prý vyžaduje, aby se cizincům, opatřeným hodnotnější valutou, stížila nadbytečná spotřeba zboží, nutného pro spotřebitele domácí, tím, že je dovoleno požadovati na nich vyšší ceny, které by asi odpovídaly běžným cenám dotyčného předmětu v jejich vlasti. V tomto případě dodal obžalovaný mouku pro příslušníky Armády Spásy, instituce anglické, za cenu (8 Kč za 1 kg), která, přepočítána na anglickou valutu v době činu (v květnu 1920), je prý ještě nižší, než byla v té době běžná cena mouky v Anglii. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Účelem lichevního zákonodárství a soudnictví jest zabezpečiti